

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Ragnhild Lønningdal	Arkivkode: FE-120
Arkivsaksnr: 23/63	Løpenr: 23/822
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Naturutvalet	07.02.2023	008/2023

Uttale til Regional plan for fornybar energi i Vestland 2023-2035

07.02.2023 Naturutvalet:

Handsaming i møtet:

Uttale til Regional plan for fornybar energi i Vestland og med forslag til løsning for å øke produksjon av vannkraft i Samnanger kommune:, foreslått av Karl Bård Kollbotn, Framstegspartiet

1.

Regional plan for fornybar energi i Vestland:

Samnanger kommunestyre støttar opp om regional plan for fornybar energi i Vestland, for perioden 2023 -2035. Kommunestyret i Samnanger ynskjer at det vert etablert fleire møtepunkt og arenaer der ein kan få til samarbeid og samhandling i mellom kommunane og fylkeskommunen, for å nå måla i planen. Samnanger kommunestyre føreslår at det vert skipa ein arena og møtepunkt for oppfylging og kunnskapsoverføring av forventingane som ligg i retningslinene for planen. Fylkeskommunen skal ha ansvaret for oppfylginga.

2.

Fjerne grensen på maksimum 1 MW produksjon i vernede vassdrag.

I 2005 vedtok Stortinget å åpne for konsesjonsbehandling av anlegg inntil 1 MW i verna vassdrag. Dette har vist seg å ikke være riktig tilnærming til verneideen ut ifra både et samfunnsøkonomisk og verne-messige synspunkt. Vassdragsforvaltninga bør endres slik at det er verneverdiene som styrer inngrepene, og ikke hva type inngrep som er tillat. Ved å la verneverdiene styre tiltakene i verna vassdrag, får vi en mer fornuftig og bærekraftig forvaltning. 1MW grensen blir samfunnsøkonomisk feil da det medfører at inngrepene blir tatt i naturen, men kraftpotensialet blir ikke nyttet. Dette medfører også at nye kraftverk får svekket økonomi, og ikke kan ta i bruk moderne teknologi og miljødesign som kan minimere inngrepene. Bedre økonomi kan også bety at småkraftprosjektene blir på norske hender. Det er ofte de økonomisk svake prosjektene som blir solgt ut av landet. Dagens regelverk har også en annen svakhet, det er ikke tatt høyde for at vassdraga er ulike i form og størrelse. På grunn av at alle vassdrag er ulike, er det uheldig med en absolutt grense på 1MW. I vassdrag som i sin helhet er vernet pga. urørt natur er det ikke riktig med kraftproduksjon, da vil ikke vassdraget være urørt lenger. I mange andre verna vassdrag kan miljø/naturvennlig energi realiseres både i sideelver og hovedelv, uten vesentlig negative konsekvenser for miljø eller verneverdier. Uavhengig av endring av regelverk må alle vannkraftutbygginger, også etter en eventuell endring, ivareta vilkårene i: Naturmangfaldslova og Vassforskrifta. I tillegg har vi EU sitt Vassdirektiv og

Fornybardirektiv som også skal følges.

3.

Fjerne regelen for begrenset produksjon over 10 MW ved småkraftverk – skattereglene er ugunstige for produksjon over denne grensen.

Det er uheldig at skattesystemet hindrer full utnyttelse av strømprduksjonen i norske elver og vassdrag, som allerede er utbygget. Dagens praktisering av grunnrenteskatt hindrer ofte full utnyttelse av kraftverk, som ligger i grensen som utløser grunnrenteskatt. Med den knappe strømsituasjonen og opptrapping av elektrifisering av samfunnet, synliggjør dette en uheldig bivirkning av skattesystemet som man lett kan gjøre noe med. Vi foreslår at det innføres et bunnfradrag og lav beskatning for de 10 første MW og deretter en normal storkraft-beskatning på alt over dette. Eventuelt kan det være fornuftig med en mer glidende overgang og ulike skatteterskler, som trer i kraft på ulike nivåer av strømprduksjonen. På denne måten vil man unngå at kraftprodusentene tilpasser seg skattesystemet og produserer mindre enn de egentlig kan, og samfunnet vil få mindre tilgjengelig energi.

4.

Oppheve vernet av Eikedalsvassdraget: NAT- 025/2019 Vedtak: «Samnanger kommune ynskjer ei revurdering av det noverande vernet av Frølandselva/Eikedalsvassdraget. Dette inneber at kommunen ser på moglegheiter for utvikling i området og jobbar for ei oppheving av varig vern og heller ser på ei meir hensiktsmessig delvis verving. Det vert jobba med ei oppdatering av noverande rapportar om området. Det er viktig at dette vert gjort så opent som mogleg og at innbyggjarane og andre vert teke med i prosessen. Naturutvalet vert arbeidsgruppe i saken». Med bakgrunn i dette vedtaket fra 2019 vil Samnanger kommune arbeide for å oppheve vernet av Eikedalsvassdraget. Se uttale under:

Frølandselva/Eikedalsvassdraget - Varig verna vassdrag.

Avklaring om politisk ynskje om å arbeida for ei oppmjuking av vernet.

17.12.2019 Naturutvalet: Handsaming i møtet:

Utvalet drøfta saka på overordna politisk nivå. Ev grunneigarar i området vert då ikkje ugild.

Utvalet ønskje å sjå på ei oppmjuking av vernet.

Karl Bård Kollbotn (Frp) sette fram følgjande framlegg:

Mandat:

Denne saka gjeld ikkje eit forsøk på å oppheva det varige vernet mot vassdragsutbyggingar, men er eit spørsmål til politikarane om kommunen (politisk eller administrativt) skal gå i gang med å arbeida for enkelte former for oppmjuking av vernet. Døme på slik oppmjuking kan vera å tillata større vasskraftutbyggingar enn 1 MW, eller å få flytta vernegrensa oppover i vassdraget. Administrasjonen har ikkje undersøkt moglegheitene, så det er vanskeleg å skriva noko meir om kva type oppmjukingar som eventuelt er moglege.

Naturutvalet må formulera eit vedtak som seier at Samnanger kommune skal arbeida for, eller ikkje skal arbeida for, ei oppmjuking av vernestriksjonane i Eikedalsvassdraget. Eventuelt kan det skisserast kva slags oppmjuking det skal arbeidast for.

OBJEKTVERN AV FOSSEN BRATTE: Eikedalsvassdraget vart midlertidig verna i 1973 og varig verna i 1986 - verneplan III for vassdrag. Det nasjonale kontaktutvalet for vassdragsreguleringar plasserte Eikedalsvassdraget i verneklasse 4. (Ikkje verneverdig). NOU 1983:41, konkluderer likevel med vern, hovudsakleg på grunn av Fossen Bratte. Vernet omfattar: Eikedalsvatnet med nedbørsfelt og elva ned til Frølandsvatn, med alle sidevassdrag. Nedbørsfeltets areal er 97 km². Det verna området berører tre kommunar: Samnanger med 73 %, Kvam med 26 % og Fusa med 1 %.

Tiltak som har vorte og vert gjennomført innanfor vassdragsbeltet på 100 m, etter at vassdraget vart verna utan konsekvensvurdering i høve til påverknad på verneverdiane i vassdraget:

- Vegbygging: Loni (også kalla Rossebotten) er ein del av hovuddelva (Frølandselva, også kalla Eikedalselva) og er geografisk plassert like overfor Mørkhølsfossen. I perioden slutten av 1960-talet til midten av 1970-talet vart det utført omfattande inngrep i hovudelva i forbindelse med utbetring av vegen som går langs hovudelva frå Frøland til Eikedalen. Desse inngrepa medførte innsnevring av utløpet frå Loni med det resultat at Loni fløymer opp når vassføring i elva aukar. Loni var tidlegare

slåttemark og viktig kulturlandskap. Etter inngrep i elva som følgje av vegbygginga, blei Loni permanent sterkt skada. Bøndene på Frøland og Børdalen gjekk til sak mot Statens vegvesen, men nådde ikkje fram.

Langs hovudelva frå Frøland/Jarland opp mot Liaros vart det i tilknyting til utvidinga av Rv.7 støypt og bygd natursteinsmurar ut i elva. Oppe ved Storlid er det bygd skogsveg innanfor 100 m beltet, som går langs hovudelva og sideelva frå Stutabotn.

- Kraftnett: Etablering av trafostasjon i Børdalen og 300 kV kraftlinje til Helldalen ligg også innanfor 100 m elvebeltet. Utvidinga av trafostasjonen og ny 420 kV kraftlinje Sima – Samnanger er også i konflikt med forskrift om rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag pga. at trafostasjonen og deler av linjetraseen ligg innanfor 100 m vassdragsbeltet. Statnett planleggjar også å bygge ny og større transformator i Børdal kommande år.

- Bygg og anlegg: Etter at Eikjedalsvassdraget vart verna er Eikjedalen skisenter bygd ut, og i tilknyting til det hyttefelt tett inntil Teigaelva som også er omfatta av vassdragsvernet. I samband med bygging av tunnel bak Tysse (Fv.48) vart store jordmassar transportert til Dal og utplanert der like inntil Eikjedalselva.

Samnanger kommune meiner at det er uheldig at eit verna vassdrag, har mange og omfattande inngrep og ønsker å endre vernestatus i Eikjedalsvassdraget.

Det kan være 3 måtar å løyse dette på:

1. Endre dei nasjonale retningslinjene for verna vassdrag. Dette vil være ein tung politisk prosess, som kan være vanskelig å gjennomføra.
2. Flytte vernegrensa opp til ovanfor Storlid. Dette bør kunne gjennomførast, da Eikjedalsvassdraget likevel ikkje går frå fjord til fjell, slik som normalen er.
3. Det beste alternativet, slik Samnanger kommune ser det, er objektvern av Fossen Bratte (Brudesløret).

Fossen Bratte er ein turistattraksjon som må bevarast for ettertida og bør få eit sterkare vern enn med dagens vassdragsvern, da den da i prinsippet kunn er verna mot kraftutbygging. Ved objektvern vil hovudvannføringa i Eikedalselva (Frølandselva) bli sikra. Dette er viktig for å bevare den naturlege dynamikken i området Fossen Bratte, Loni og Mørkhølsfossen.

Ved endring av vassdragsvernet i Eikjedalsvassdraget, kan det åpnast for fornuftig bruk av vassdraget utan å gå på akkord med vernevedtaket.

Ei kvar utnytting av vassdraget - også etter ein eventuell endra status, vil måtta ta omsyn til og oppfylle vilkåra i Naturmangfaldslova og Vassforskrifta.

Det vil være fornuftig med ressursutnytting av vassdraget, når dette kan utførast utan å redusere dei opprinnelige verneverdiane.

Ressursutnytting av Eikjedalsvassdraget vil tilføra Samnanger kommune økonomiske verdiar, som vil komma innbyggjarane tilgode.

Samnanger og Granvin kommune fekk utarbeid ein rapport i 2014, som omhandlar vassdragsvernet i nemnte kommunar. Denne rapporten er utarbeid av Terje Engvik og han seier blant anna i samandraget "I Eikjedalsvassdraget vil det kunne vere aktuelt å vurdere utstrekninga på verneområdet, då dei registrerte verneverdiane i fyrste rekkje ligg frå Fossen Bratte og oppover i vassdraget".

Samnanger kommune går inn for objektvern av Fossen Bratte, med eit forsterka vern av denne turistattraksjonen.

Monica Tjønnå (Sp) sette fram følgjande framlegg: "Samnanger kommune ynskjer ei revurdering av det noverande vernet av Frølandselva/Eikedalsvassdraget. Dette inneber at kommunen ser på moglegheiter for utvikling i området og jobbar for ei oppheving av varig vern og heller ser på ei meir hensiktsmessig delvis verving. Det vert jobba med ei oppdatering av noverande rapportar om området. Det er viktig at dette vert gjort så opent som mogleg og at innbyggjarane og andre vert teke med i prosessen. Naturutvalet vert arbeidsgruppe i saken." Utvalet drøfta begge framlegga godt og slutta seg til å ha Tjønnå sitt framlegg som vedtak og Kolbotn sitt framlegg som ein protokollmerknad til saka. Det vart røysta over framlegget til Tjønnå og protokollmerknaden. Begge vart samrøystes vedteke.

5.

Søknad fra BKK: Reduksjon av HRV i Øvsta- og Nedsta Dukavatnet i Samnanger kommune – dette sier

Samnanger kommune nei til – se vedtak i KS (under) fra 2021. BKK Produksjon AS søker om å endre manøvreringsreglementet for Samnangervassdraget ved å senke høgste regulerte vassstand (HRV) i Øvsta- og Nedsta Dukavatnet. Bakgrunn for søknaden er å oppnå tilfredstillande stabilitet til dammane utan å gjennomføre store inngrep og kostnadkrevjande tiltak. Øvsta- og Nedsta Dukavatnet er reguleringsmagasin til Kvittingen kraftverk. Drifta av kraftverka i vassdraget vil ikkje bli endra som følge av det omsøkte tiltaket, men kraftproduksjonen vil gå ned med i snitt 1 GWh/år. Tiltaket er kostnadsrekna til totalt 3 – 5 mill kr for begge dammane. Dersom gjeldande reguleringsgrenser skal verte oppretthaldne vil dette koste i storleiken 35 mill kr for begge dammane. For dei aktuelle tema er det konkludert med svært små eller ubetydelege konsekvensar: KS- 099/2021 Vedtak: «Samnanger kommune seier nei til søknaden frå BKK om å endre manøvreringsreglementet for Samnangervassdraget slik at HRV i Øvsta og Nedsta Dukavatnet vert lågare. Samnanger kommune oppfordrar i staden BKK til å oppgradera dammane på ein slik måte at eksisterande estetikk og utsjånad vert tekne vare på. Damanlegga ved Dukavatna er eit verdifullt industrikulturminne som må sikrast for framtida. Dei ligg dessutan i eit mykje nytta turområde, og det er difor særleg viktig at vedlikehald og forsterking av dammane, eller andre tiltak, ikkje har negative konsekvensar for kulturhistoria og naturen her. Dersom BKK likevel får løyve til å redusera vassstanden i Dukavatna, ber Samnanger kommune NVE om å krevja ei aktiv revegetering med stadeigne artar i delar av strandsona. Elles må dei same krava til å ta vare på natur og kulturminne gjelda i dette tilfellet òg».

6.

Vindmøller i Samnanger kommune: Samnanger kommune har vært en kraftkommune i over 100 år. Store deler av kommunen er påvirket av vasskraftutbygging og dammanlegg. I tillegg er det breie skogsgater for høyspentmaster - synlig i hele kommunen. Derfor sier Samnanger kommune v/Naturutvalet, nei til etablering av vindmøller i hele kommunen.

Endring i punkt 1. i forslaget, foreslått av Karl Bård Kollbotn, Framstegspartiet

Regional plan for fornybar energi i Vestland:

Samnanger Naturutvalg støttar opp om regional plan for fornybar energi i Vestland, for perioden 2023 -2035. Naturutvalget i Samnanger ynskjer at det vert etablert fleire møtepunkt og arenaer der ein kan få til samarbeid og samhandling i mellom kommunane og fylkeskommunen, for å nå måla i planen. Samnanger Naturutvalg føreslår at det vert skipa ein arena og møtepunkt for oppfylging og kunnskapsoverføring av forventingane som ligg i retningslinene for planen. Fylkeskommunen skal ha ansvaret for oppfylginga.

Karl B. Kollbotn (Frp) sette fram forslag til vedtak. Etter litt diskusjon i utvalet, valde han å leggja fram endringar i første punktet i framlegget (Punkt 1).

Kollbotn sitt framlegg, inkludert endringa, vart samrøystes vedteke.

NAT- 008/2023 Vedtak:

1.

Regional plan for fornybar energi i Vestland:

Samnanger Naturutvalg støttar opp om regional plan for fornybar energi i Vestland, for perioden 2023 -2035. Naturutvalget i Samnanger ynskjer at det vert etablert fleire møtepunkt og arenaer der ein kan få til samarbeid og samhandling i mellom kommunane og fylkeskommunen, for å nå måla i planen. Samnanger Naturutvalg føreslår at det vert skipa ein arena og møtepunkt for oppfylging og kunnskapsoverføring av forventingane som ligg i retningslinene for planen. Fylkeskommunen skal ha ansvaret for oppfylginga.

2.

Fjerne grensen på maksimum 1 MW produksjon i vernede vassdrag.

I 2005 vedtok Stortinget å åpne for konsesjonsbehandling av anlegg inntil 1 MW i verna vassdrag. Dette har vist seg å ikke være riktig tilnærming til verneideen ut ifra både et samfunnsøkonomisk og verne-messige synspunkt. Vassdragsforvaltninga bør endres slik at det er verneverdiene som styrer inngrepene, og ikke hva type inngrep som er tillat. Ved å la verneverdiene styre tiltakene i verna vassdrag, får vi en mer fornuftig og bærekraftig forvaltning. 1MW grensen blir samfunnsøkonomisk feil da det medfører at inngrepene blir tatt i naturen, men kraftpotensialet blir ikke nyttet. Dette medfører også at nye kraftverk får svekket økonomi, og ikke kan ta i bruk moderne teknologi og miljødesign som kan minimere inngrepene. Bedre økonomi kan også bety at småkraftprosjektene blir på norske hender. Det er ofte de økonomisk svake prosjektene som blir solgt ut av landet. Dagens regelverk har også en annen svakhet, det er ikke tatt høyde for at vassdraga er ulike i form og størrelse. På grunn av at alle vassdrag er ulike, er det uheldig med en absolutt grense på 1MW. I vassdrag som i sin helhet er vernet pga. urørt natur er det ikke riktig med kraftproduksjon, da vil ikke vassdraget være urørt lenger. I mange andre verna vassdrag kan miljø/naturvennlig energi realiseres både i sideelver og hovedelv, uten vesentlig negative konsekvenser for miljø eller verneverdier. Uavhengig av endring av regelverk må alle vannkraftutbygginger, også etter en eventuell endring, ivareta vilkårene i: Naturmangfaldslova og Vassforskrifta. I tillegg har vi EU sitt Vassdirektiv og Fornybardirektiv som også skal følges.

3.

Fjerne regelen for begrenset produksjon over 10 MW ved småkraftverk – skattereglene er ugunstige for produksjon over denne grensen.

Det er uheldig at skattesystemet hindrer full utnyttelse av strømproduksjonen i norske elver og vassdrag, som allerede er utbygget. Dagens praktisering av grunnrenteskatt hindrer ofte full utnyttelse av kraftverk, som ligger i grensen som utløser grunnrenteskatt. Med den knappe strømsituasjonen og opptrapping av elektrifisering av samfunnet, synliggjør dette en uheldig bivirkning av skattesystemet som man lett kan gjøre noe med. Vi foreslår at det innføres et bunnfradrag og lav beskatning for de 10 første MW og deretter en normal storkraft-beskatning på alt over dette. Eventuelt kan det være fornuftig med en mer glidende overgang og ulike skatteterskler, som trer i kraft på ulike nivåer av strømproduksjonen. På denne måten vil man unngå at kraftprodusentene tilpasser seg skattesystemet og produserer mindre enn de egentlig kan, og samfunnet vil få mindre tilgjengelig energi.

4.

Oppheve vernet av Eikedalsvassdraget: NAT- 025/2019 Vedtak: «Samnanger kommune ynskjer ei revurdering av det noverande vernet av Frølandselva/Eikedalsvassdraget. Dette inneber at kommunen ser på moglegheiter for utvikling i området og jobbar for ei oppheving av varig vern og heller ser på ei meir hensiktsmessig delvis vering. Det vert jobba med ei oppdatering av noverande rapportar om området. Det er viktig at dette vert gjort så opent som mogleg og at innbyggjarane og andre vert teke med i prosessen. Naturutvalet vert arbeidsgruppe i saken». Med bakgrunn i dette vedtaket fra 2019 vil Samnanger kommune arbeide for å oppheve vernet av Eikedalsvassdraget. Se uttale under:

Frølandselva/Eikedalsvassdraget - Varig verna vassdrag.

Avklaring om politisk ynskje om å arbeida for ei oppmjuking av vernet.

17.12.2019 Naturutvalet: Handsaming i møtet:

Utvalet drøfta saka på overordna politisk nivå. Ev grunneigarar i området vert då ikkje ugild.

Utvalet ønskje å sjå på ei oppmjuking av vernet.

Karl Bård Kollbotn (Frp) sette fram følgjande framlegg:

Mandat:

Denne saka gjeld ikkje eit forsøk på å oppheva det varige vernet mot vassdragsutbyggingar, men er eit spørsmål til politikarane om kommunen (politisk eller administrativt) skal gå i gang med å arbeida for enkelte former for oppmjuking av vernet. Døme på slik oppmjuking kan vera å tillata større vasskraftutbyggingar enn 1 MW, eller å få flytta vernegrensa oppover i vassdraget. Administrasjonen har ikkje undersøkt moglegheitene, så det er vanskeleg å skriva noko meir om kva type oppmjukingar som eventuelt er moglege.

Naturutvalet må formulera eit vedtak som seier at Samnanger kommune skal arbeida for, eller ikkje skal arbeida for, ei oppmjuking av vernerestriksjonane i Eikedalsvassdraget. Eventuelt kan det skisserast kva slags oppmjuking det skal arbeidast for.

OBJEKTVERN AV FOSSEN BRATTE: Eikjedalsvassdraget vart midlertidig verna i 1973 og varig verna i 1986 - verneplan III for vassdrag. Det nasjonale kontaktutvalet for vassdragsreguleringar plasserte Eikjedalsvassdraget i verneklasse 4. (Ikkje verneverdig). NOU 1983:41, konkluderer likevel med vern, hovudsakleg på grunn av Fossen Bratte. Vernet omfattar: Eikedalsvatnet med nedbørsfelt og elva ned til Frølandsvatn, med alle sidevassdrag. Nedbørsfeltets areal er 97 km². Det verna området berører tre kommunar: Samnanger med 73 %, Kvam med 26 % og Fusa med 1 %.

Tiltak som har vorte og vert gjennomført innanfor vassdragsbeltet på 100 m, etter at vassdraget vart verna utan konsekvensvurdering i høve til påverknad på verneverdiane i vassdraget:

- Vegbygging: Loni (også kalla Rossebotten) er ein del av hovuddelva (Frølandselva, også kalla Eikjedalselva) og er geografisk plassert like overfor Mørkhølsfossen. I perioden slutten av 1960-talet til midten av 1970-talet vart det utført omfattande inngrep i hovudelva i forbindelse med utbetring av vegen som går langs hovudelva frå Frøland til Eikjedalen. Desse inngrepa medførte innsnevring av utløpet frå Loni med det resultat at Loni fløymer opp når vassføring i elva aukar. Loni var tidlegare slåttemark og viktig kulturlandskap. Etter inngrep i elva som følgje av vegbygginga, blei Loni permanent sterkt skada. Bøndene på Frøland og Børdalen gjekk til sak mot Statens vegvesen, men nådde ikkje fram.

Langs hovudelva frå Frøland/Jarland opp mot Liaros vart det i tilknyting til utvidinga av Rv.7 støypt og bygd natursteinsmurar ut i elva. Oppe ved Storlid er det bygd skogsveg innanfor 100 m beltet, som går langs hovudelva og sideelva frå Stutabotn.

- Kraftnett: Etablering av trafostasjon i Børdalen og 300 kV kraftlinje til Helldalen ligg også innanfor 100 m elvebeltet. Utvidinga av trafostasjonen og ny 420 kV kraftlinje Sima – Samnanger er også i konflikt med forskrift om rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag pga. at trafostasjonen og deler av linjetraseen ligg innanfor 100 m vassdragsbeltet. Statnett planleggjar også å bygge ny og større transformator i Børdal kommande år.

- Bygg og anlegg: Etter at Eikjedalsvassdraget vart verna er Eikjedalen skisenter bygd ut, og i tilknyting til det hyttefelt tett inntil Teigaelva som også er omfatta av vassdragsvernet. I samband med bygging av tunnel bak Tysse (Fv.48) vart store jordmassar transportert til Dal og utplanert der like inntil Eikjedalselva.

Samnanger kommune meiner at det er uheldig at eit verna vassdrag, har mange og omfattande inngrep og ønsker å endre vernestatus i Eikjedalsvassdraget.

Det kan være 3 måtar å løyse dette på:

1. Endre dei nasjonale retningslinjene for verna vassdrag. Dette vil være ein tung politisk prosess, som kan være vanskelig å gjennomføra.
2. Flytte vernegrensa opp til ovanfor Storlid. Dette bør kunne gjennomførast, da Eikjedalsvassdraget likevel ikkje går frå fjord til fjell, slik som normalen er.
3. Det beste alternativet, slik Samnanger kommune ser det, er objektvern av Fossen Bratte (Brudsløret).

Fossen Bratte er ein turistattraksjon som må bevarast for ettertida og bør få eit sterkare vern enn med dagens vassdragsvern, da den da i prinsippet kunn er verna mot kraftutbygging. Ved objektvern vil hovudvannføringa i Eikedalselva (Frølandselva) bli sikra. Dette er viktig for å bevare den naturlege dynamikken i området Fossen Bratte, Loni og Mørkhølsfossen.

Ved endring av vassdragsvernet i Eikjedalsvassdraget, kan det åpnast for fornuftig bruk av vassdraget utan å gå på akkord med vernevedtaket.

Ei kvar utnytting av vassdraget - også etter ein eventuell endra status, vil måtta ta omsyn til og oppfylle vilkåra i Naturmangfaldslova og Vassforskrifta.

Det vil være fornuftig med ressursutnytting av vassdraget, når dette kan utførast utan å redusera dei opprinnelige verneverdiane.

Ressursutnytting av Eikjedalsvassdraget vil tilføra Samnanger kommune økonomiske verdiar, som vil komma innbyggjarane tilgode.

Samnanger og Granvin kommune fekk utarbeid ein rapport i 2014, som omhandlar vassdragsvernet i nemnte kommunar. Denne rapporten er utarbeid av Terje Engvik og han seier blant anna i

samandraget "I Eikjedalsvassdraget vil det kunne vere aktuelt å vurdere utstrekninga på verneområdet, då dei registrerte verneverdiane i fyrste rekkje ligg frå Fossen Bratte og oppover i vassdraget".

Samnanger kommune går inn for objektvern av Fossen Bratte, med eit forsterka vern av denne turistattraksjonen.

Monica Tjønnå (Sp) sette fram følgjande framlegg: "Samnanger kommune ynskjer ei revurdering av det noverande vernet av Frølandselva/Eikedalsvassdraget. Dette inneber at kommunen ser på moglegheiter for utvikling i området og jobbar for ei oppheving av varig vern og heller ser på ei meir hensiktsmessig delvis verving. Det vert jobba med ei oppdatering av noverande rapportar om området. Det er viktig at dette vert gjort så opent som mogleg og at innbyggjarane og andre vert teke med i prosessen. Naturutvalet vert arbeidsgruppe i saken." Utvalet drøfta begge framlegga godt og slutta seg til å ha Tjønnå sitt framlegg som vedtak og Kolbotn sitt framlegg som ein protokollmerknad til saka. Det vart røysta over framlegget til Tjønnå og protokollmerknaden. Begge vart samrøystes vedteke.

5.

Søknad fra BKK: Reduksjon av HRV i Øvsta- og Nedsta Dukavatnet i Samnanger kommune – dette sier Samnanger kommune nei til – se vedtak i KS (under) fra 2021. BKK Produksjon AS søker om å endre manøvreringsreglementet for Samnangervassdraget ved å senke høyeste regulerte vassstand (HRV) i Øvsta- og Nedsta Dukavatnet. Bakgrunn for søknaden er å oppnå tilfredstillende stabilitet til dammane utan å gjennomføre store inngrep og kostnadkrevjande tiltak. Øvsta- og Nedsta Dukavatnet er reguleringsmagasin til Kvittingen kraftverk. Drifta av kraftverka i vassdraget vil ikkje bli endra som følge av det omsøkte tiltaket, men kraftproduksjonen vil gå ned med i snitt 1 GWh/år.

Tiltaket er kostnadsrekna til totalt 3 – 5 mill kr for begge dammane. Dersom gjeldande reguleringsgrenser skal verte oppretthaldne vil dette koste i storleiken 35 mill kr for begge dammane. For dei aktuelle tema er det konkludert med svært små eller ubetydelege konsekvensar:

KS- 099/2021 Vedtak: «Samnanger kommune seier nei til søknaden frå BKK om å endra manøvreringsreglementet for Samnangervassdraget slik at HRV i Øvsta og Nedsta Dukavatnet vert lågare. Samnanger kommune oppfordrar i staden BKK til å oppgradera dammane på ein slik måte at eksisterande estetikk og utsjånad vert tekne vare på. Damanlegga ved Dukavatna er eit verdifullt industrikulturminne som må sikrast for framtida. Dei ligg dessutan i eit mykje nytta turområde, og det er difor særleg viktig at vedlikehald og forsterking av dammane, eller andre tiltak, ikkje har negative konsekvensar for kulturhistoria og naturen her. Dersom BKK likevel får løyve til å redusera vassstanden i Dukavatna, ber Samnanger kommune NVE om å krevja ei aktiv revegetering med stadeigne artar i delar av strandsona. Elles må dei same krava til å ta vare på natur og kulturminne gjelda i dette tilfellet òg».

6.

Vindmøller i Samnanger kommune: Samnanger kommune har vært en kraftkommune i over 100 år. Store deler av kommunen er påvirket av vasskraftutbygging og dammanlegg. I tillegg er det breie skogsgater for høyspentmaster - synlig i hele kommunen. Derfor sier Samnanger kommune v/Naturutvalet, nei til etablering av vindmøller i hele kommunen.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Dokument som er vedlagt:

Høyring Regional plan for fornybar energi i Vestland 2023-2035 og handlingsprogram 2023-2027

Høytingsutkast-Regional plan for fornybar energi.pdf

Utkast Handlingsprogram Rein handlekraft 2023-2027.pdf

Kunnskapsgrunnlag for regional plan for fornybar energi 25.10.22.pdf

Saksprotokoll FUV (10).pdf

Oppsummering:

Kapasitetsomsyn i administrasjonen gjer at det ikkje har vore råd å gje tilråding til uttale til Regional plan for fornybar energi i Vestland 2023 – 2035 og handlingsprogram 2023 - 2027. Saka vert difor lagt fram utan tilråding.

Saksopplysningar:

Bakgrunn for saka:

Fylkesutvalet vedtok 29.11.22 å sende framlegg til Regional plan for fornybar energi 2022-2035 med tilhøyrande Handlingsprogram 2023-2027 på høyring og offentleg ettersyn etter plan og bygningslova § 4-1. Fylkeskommunen ynskjer innspel innan høyringsfristen 20. februar 2023.

Ein kan lese meir om arbeidet rundt regional plan for fornybar energi på følgjande lenkje:

<https://www.vestlandfylke.no/narings--og-samfunnsutvikling/gron-vekst/regional-plan-for-fornybar-energi/>

Vurderingar og konsekvensar:

Vestland fylkeskommune skriv følgjande om kva type innspel dei ynskjer til planen:

«Kva meiner du og din organisasjon? Vestland fylkeskommunen inviterer dykk alle til å gje høyringsinnspel. Vi ønskjer di meining om korleis vi skal nå hovudmålet i planen. Det handlar om at Vestland fylke får energioverskot frå fornybare energikjelder og ei robust kraftforsyning som bidreg til grøn verdiskaping. Vi ønskjer også innspel på:

- tema i planen
- ambisjonsnivå til dei enkelte fornybare energikjeldene
- korleis vi får ei robust kraftforsyning i fylket
- utdanning, forskning og innovasjon som omhandlar fornybar energi
- retningslinjene i planen
- Tiltaka i handlingsprogrammet»

Konklusjon:

Saka vert av kapasitetsomsyn i administrasjonen lagt fram utan tilråding.